

Doordat er zoveel mensen met een verschillende culturele achtergrond en vakgebieden rondlopen bestaat er de mogelijkheid tot het uitwisselen van gedachten. Dit biedt de mogelijkheid tot een gezichtsverbreding ten aanzien van velerlei vraagstukken.

Als organisatievorm kan gesteld worden dat de UNESCO een bureaucratisch model vertegenwoordigt met alle nadelige kanten die daaraan verbonden zijn. Vooral tijdens de terugkerende evaluatie- en budgeteringsronden is het concurrentie gevoel duidelijk aanwezig. Het budget dat aan het MIRCEN Netwerk wordt toegekend is relatief klein en dit veroorzaakt angst voor een eventuele inperking.

In de begin periode van mijn stage vond er een driedaags internationaal symposium plaats, waarbij wetenschappers uit verschillende landen en werkzaam in verschillende disciplines elkaar ontmoetten en spraken over de economische en sociale implicaties van biotechnology voor de ontwikkelingslanden. Ik mocht hierbij aanwezig zijn en heb zodoende kennis gemaakt met de aanwezige wetenschappers en hun expertise op dit vakgebied. Van enkele had ik al literatuur gelezen, in verband met mijn activiteiten tijdens mijn studie op het gebied van de Ontwikkelingsproblematiek, Internationale Arbeidsdeling en Biotechnology. Van deze bijeenkomst heb ik erg veel geleerd. Het is mij tijdens deze dagen en tijdens de afzonderlijke gesprekken duidelijk geworden dat het noodzakelijk is om met zulke vraagstukken interdisciplinair bezig te zijn.

Vanaf het begin werd duidelijk gesteld dat er geen enkele financiële vergoeding kon worden gegeven en dat dientengevolge

alle kosten die door mij zouden worden gemaakt, zoals huisvesting, vervoer etc, voor mijn eigen rekening zouden komen. Dit wetende heb ik geprobeerd via fondsen een financiële ondersteuning te vinden. Dank zij vrienden had ik een woning tot mijn beschikking in Parijs, wat mij hielp de kosten te drukken.

Concluderend kan ik zeggen dat deze stage erg leerzaam is geweest voor mij omdat het een goed beeld gegeven heeft over het functioneren van een internationale organisatie en een van haar vele semi-autonome projecten onder haar vleugels. Tevens wil ik vermelden dat het hard werken is en dat het reizen met de metro, elke dag, je soms doet vergeten dat je in Parijs bevindt. Je komt s' avonds laat thuis en in het weekend ben je soms te moe om van de mooie stad te kunnen (of zelfs te willen) genieten.

Petra Smits

"EN DAN, WAT IS THEORIE NOG IN STUDENTENLAND"

IB In perspectief

Nee, de gemiddelde I.B.-student houdt niet meer zo van theorieën, want theorieën zijn saai en niet van deze tijd. En men kan de studie redelijk doorkomen zonder noemenswaardige aandacht te besteden aan theorieën, dus: "Don't worry, be happy." Dan is echter plotseling en toch nog onverwacht de periode van het scriptie schrijven daar en doemt er eensklaps aan de einder een gedrocht op: het theoretisch kader. Eerst poogt men er nog onderuit te komen, maar begeleidende docenten stellen zich hard op. Dan begint meestal een periode van uitstel, uitstel dat vaak voortduurt tot het moment dat de hele scriptie praktisch klaar is, maar er nog een duidelijk gat aanwezig is op de plaats van hoofdstuk 1 met de titel "Theoretisch Kader".

En voor velen begint dan een proces van intellectual grazing. Zoals een kind bij afwezigheid van de ouders de voorraadkast plundert en zich tot misselijkheid toe vergrijpt aan chips, koekjes, drop en repen chocolade, zo wandelt de aankomende afstudeerder door de politicologische voorraadkast, te weten de bibliotheek, en snoept er van alle intellectuele vruchten. Boek na boek wordt er op nageslagen en zeer snel doorgebladerd. Men zoekt en vindt meestal niet. En net als het kind, voelt men zich steeds misselijker worden.

Vroeger was alles beter. Toen geloofde men nog ergens in. Men was marxist of realist, katholiek of protestant, maar men was

in ieder geval iets. Tegenwoordig is men vooral genuanceerd en de huidige student schijnt als cynisch pragmaticus geboren te worden. Zoals de conservatieve Harvard hoogleraar Allan Bloom al zei: "There is one thing a professor can be absolutely certain of: almost every student entering the university believes, or says he believes, that truth is relative." De grootste angst is niet meer dat men het fout heeft, maar vooral dat men intolerant gevonden wordt. Nee, de beginnende student heeft geen vooroordelen meer.

En toch is dat jammer. Want, en nogmaals citeer ik Bloom: "Prejudices, strong prejudices, are visions about the way things are. (...) Error is indeed our enemy, but it alone points to the truth and therefore reserves our respectful treatment. The mind that has no prejudices at the outset is empty. (...) Only Socrates knew, after a lifetime of unceasing labor, that he was ignorant. Now every high-school student knows that."

We maken het ons echter te gemakkelijk wanneer we de relativistische inslag van de meeste studenten geheel en al wijten aan de tijdgeest. Het is niet vreemd dat men ontmoedigd wordt door theorievorming, wanneer je het grote aantal theorieën dat er op het gebied van de Internationale Betrekkingen bestaat in ogeschouw neemt. Een alfabetische catalogus zou kunnen gaan van agressie theorieën tot zero-sum games. Een typologie van de verschillende benaderingen zou uitkomst kunnen bieden, ware het niet dat er tientallen van zulke typologieën bestaan.

Waarom, in vredesnaam, zijn er zo veel theorieën? Afgezien van de bevrediging die het vele wetenschappers biedt om met een eigen theorie op de proppen te komen,

is het natuurlijk ook zo dat velen de dwang voelen om hun eigen wereldbeeld in een theorie te vatten. Theorieën komen immers voort uit het wereldbeeld van de bedenkers. Neem bijvoorbeeld de traditionele, realistische theorieën. Één van de uitgangspunten van realistische theoretici is dat het grote publiek verre gehouden moet worden van de besluitvorming omtrent het buitenlands beleid. De massa is namelijk te dom. Deze theoretici hebben daarom geluk dat de belangstelling van de meeste mensen voor het buitenlands beleid toch al minimaal is. De Leidse politicoloog Koen Koch zei het al met betrekking tot Nederland: "Voor de meeste Nederlanders is buitenlandse politiek iets wat zich op het televisiescherm, als hinderlijke onderbreking tussen Derrick en de Honeymoon quiz door, afspeelt. Meestal saai, heel af en toe dramatisch of hartverscheurend. Behalve dan wanneer over het concentratiekampgezichtje van een uitgeteerde zuigeling een gironummer wordt geprojecteerd." Maar de invloed van de publieke opinie blijft eigenlijk altijd te groot. George F. Kennan, de Amerikaanse diplomaat en theoreticus, verzuchtte in 1949: "No policy and no concept (...) will (...) stick in our government unless it can be drummed into the minds of a very large number of people, including quite a few whose mental development has not advanced very far beyond the age which is said to be the criterion for the production of movies in Hollywood." Al met al blijkt dat deze theorieën dus duidelijk uit het wereldbeeld van de bedenkers voortkomen, in dit geval bepaald door een duidelijk (zij zelf zouden zeggen gezond) wantrouwen in de effectiviteit van democratische processen.

In het algemeen geldt trouwens voor alle theorieën, dus bijvoorbeeld ook voor de theorieën die uitgaan van het bestaan van klassentegenstellingen en de wereldsysteembenaderingen, dat zij voortkomen uit het normen- en waardenpatroon van de verschillende theoretici. En aangezien iedereen zijn eigen - en specifieke - normen- en waardenpatroon heeft, is het aantal theorieën in principe oneindig. Hoe moeten we nu omgaan met de veelheid aan theorieën? Geconstateerd hebbende dat de meeste studenten van behoorlijk pragmatische huize zijn, is het waarschijnlijk toch het best om er maar vanuit te gaan dat we verschillende theorieën moeten gebruiken om tot een beter begrip in de ins and outs van de internationale politiek te komen. En daar is misschien ook weinig op tegen. Allison heeft in zijn boek "Essence of Decision" een drietal verschillende modellen gebruikt om tot inzicht te komen in de besluitvorming rondom de Cubaanse rakettencrisis. Deze theorieën over de totstandkoming van buitenlands beleid spreken elkaar in principe tegen, maar uitgaande van deze benaderingen komt de schrijver tot een drietal elkaar tegensprekende, maar in ieder opzicht zeer geloofwaardige, verklaringen voor het verloop van het besluitvormingsproces. Het blijkt dat het heel nuttig kan zijn om behoorlijk pragmatisch met theorieën om te springen, en ze te zien als een begripkader dat gebruikt kan worden om tot een beter inzicht in het functioneren van de internationale politiek te komen. Wanneer je probeert om alle processen in de internationale politiek in één alomvattend model te vangen, maak je jezelf het leven wel heel lastig, en het is zeer wel denkbaar dat

het resultaat van al je intellectuele exercitiën niet om over naar huis te schrijven is.

Waarschijnlijk is het noodzakelijk om in de I.B., net als in de economie, een onderscheid aan te brengen tussen benaderingen op micro, meso en macro niveau. Het is de kunst om in de politieke wetenschap de juiste balans te vinden tussen theorieën (van individueel gedrag) op micro-niveau, en de benaderingen die zich op hogere niveau's richten, zoals bijvoorbeeld de besluitvorming in nationale ministeries op meso- en de interstatelijke interactie op macro-niveau. Die balans is in de Studie der Internationale Betrekkingen jammergenoeg nog niet gevonden.

Jeroen Broeders

ERASMUS-VERBLIJF AAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GENT

Op het eerste gezicht lijkt een Erasmusverblijf in België ietwat merkwaardig. België (of liever gezegd: Vlaanderen) wordt beschouwd als zijnde hetzelfde als "Nederland." de magere belangstelling voor de uitwisseling met Gent zal waarschijnlijk hierdoor veroorzaakt zijn. Tijdens mijn verblijf vielen mij echter veel (negatieve en positieve) verschillen op tussen de RUG en de UvA. Alleen de taal is, zij het niet helemaal, een overeenkomst.

Om maar direct met het negatieve te beginnen, het nivo aan de RUG is bedroevend slecht en de manier van les geven en vol-

gen op z'n zachtst gezegd merkwaardig. In vrijwel alle gevallen zijn de lessen in de vorm van hoorcolleges. Tijdens de zeldzame werkgroepen valt op dat de Belgische studenten niet goed kunnen discussieren. Debet hieraan is de grote kloof tussen professoren en studenten. In België is de prof nog altijd een godheid en velen in Gent kunnen absoluut niet tegen commentaar. Alles wat de prof zegt is waar en als hij/zij zich tegensprekt in de cursus dan leer je die contradicties maar van buiten. De lesvorm is weinig initiatiefrijk en de examens bestaan meestal uit het oplepelen van de geleerde stof. Een enkele professor sprinkt eruit; zoals bijvoorbeeld de professoren Gaus en Doom, die wel waarde hechten aan eigen inzicht en het juist stimuleren dat een student discussieert en een eigen mening heeft. De lessen gegeven door dhr. de Gryse, assistent van Prof. E. veraert schoten de vogel af; de Gryse las zijn tekst af van een blaadje, beantwoorde geen vragen en de studenten noteerde die tekst zo precies mogelijk. Gelukkig week ook hij tijdens het examen af van de gangbare belgische norm en vroeg inzichtvragen, geen "blok"vragen. De Belgische studenten studeren dan ook niet voor een examen, ze blokken; d.w.z. ze leren de cursus van buiten. Deze commentaren zijn algemeen onder de buitenlandse studenten in Gent. De inhoud van de lessen verschilt van die aan de UvA. Waar aan de UvA diep ingegaan wordt op een vrij klein terrein, wordt aan de RUG een overzicht gegeven. Een combinatie van die twee is bijna ideaal dus op dat gebied heb ik vrij veel aan deze uitwisseling gehad. Het leukste aan het hele Erasmus-project